

नागरी पाणीपुरवठा योजनांचे पाणी लेखापरीक्षण उर्जा लेखापरीक्षण, पाणी गळती तपासणी, पाणी गळती कमी करणे, उर्जा संवर्धन व पुनर्वसन कार्यक्रमास मुदतवाढ तसेच 'ब' वर्ग नगरपालिकांना हा कार्यक्रम घेण्यास मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग,
शासन निर्णय क्र. नापापु-२००४/प्र.क्र. ७५/पापु-२२
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०८ ऑगस्ट, २००५.

- संदर्भ : - १) शासन निर्णय क्र.नापापु-१०००/प्र.क्र.४१९/पापु-२२, दि.२७ सप्टेंबर, २०००
२) शासन निर्णय क्र.नापापु-१००१/प्र.क्र.४९२/पापु-२२, दि.२१ मार्च, २००१
३) शासन परिपत्रक क्र.नापापु-१००१/प्र.क्र.५०३/पापु-२२, दि.१२ जून, २००१
४) शासन निर्णय क्र.नापापु-१००१/प्र.क्र.५२६/पापु-२२, दि.२६ जुलै, २००१
५) शासन निर्णय क्र.नापापु-१००१/प्र.क्र.५०७/पापु-२२, दि.३ नोव्हेंबर, २००१
६) शासन निर्णय क्र.नापापु-१००१/प्र.क्र.५२६/पापु-२२, दि.१७ जानेवारी, २००२
७) शासन निर्णय क्र.मजीप्रा-१७०१/नपापुघो/प्र.क्र.४१/पापु-२४, दि.३० मार्च, ०२

प्रस्तावना:-

२. संदर्भाधीन दिनांक २७ सप्टेंबर, २००० च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील महानगरपालिका व 'अ' वर्ग नगरपालिकांच्या पाणीपुरवठा योजनांचे पाणी लेखापरीक्षण, उर्जा लेखापरीक्षण आणि पाणी गळती तपासणी व गळती कमी करण्यासाठी कार्यक्रम हाती घेण्याबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या. तसेच पाणी लेखापरीक्षण, उर्जा लेखापरीक्षण, पाणी गळती तपासणी व पुनर्वसन कार्यक्रमासाठी संदर्भाधीन दि. ३ नोव्हेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयानुसार वित्तीय आकृतीबंध विहित करण्यात आला आहे. त्यानुसार हा कार्यक्रम प्रायोगिक तत्वावर २००२ ते २००५ या तीन वर्षांसाठी राबवायचा होता आणि या कार्यक्रमाची यशस्वीता पाहूनच तो पुढे चालू ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. त्यानुसार या कार्यक्रमाला प्रारंभी नागरी संस्थाकडून अपेक्षित प्रतिसाद प्राप्त झाला नाही परंतु त्यानंतर ब-याचशा महानगरपालिका व काही 'अ' वर्ग नगरपालिकांनी या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी सुरु केलेली असल्यामुळे तसेच आणखी काही

नागरी संस्थानी हा कार्यक्रम घेण्याबाबत उत्सुकता दाखविली असल्यामुळे तसेच ज्या महानगरपालिका व 'अ' वर्ग नगरपालिकांनी हा कार्यक्रम घेतलेला आहे तो पूर्ण करण्यास आणखी काही कालावधी लागणार असल्यामुळे या कार्यक्रमास मुदतवाढ देणे आवश्यक झाले आहे.

३. ज्याप्रमाणे हा कार्यक्रम राज्यातील महानगरपालिका व 'अ' वर्ग नगरपालिका यांच्यासाठी लागू करण्यात आला आहे, त्याचप्रमाणे राज्यातील 'ब' वर्ग नगरपालिकांनीही आपल्या पाणी पुरवठा योजनांमध्ये वरील कार्यक्रम घेवून कार्यक्षमता आणण्यासाठी हा कार्यक्रम घेणे आवश्यक आहे. त्याअनुषंगाने हा कार्यक्रम घेण्यासाठी काही 'ब' वर्ग नगरपालिकांनी उत्सुकता देखील दाखविलेली आहे. ही बाब लक्षात घेवून हा कार्यक्रम 'ब' वर्ग नगरपालिकांनाही लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याअनुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

- १) राज्यातील महानगरपालिका व 'अ' वर्ग नगरपालिकांना पाणी लेखापरीक्षण, उर्जा लेखापरीक्षण, पाणी गळती तपासणी व पुनर्वसन कार्यक्रम घेण्याची मुदत मार्च २००८ पर्यंत वाढविण्यात येत आहे.
- २) राज्यातील महानगरपालिका व 'अ' वर्ग नगरपालिका प्रमाणे हा कार्यक्रम घेण्यासाठी राज्यातील 'ब' वर्ग नगरपालिकांनासुद्धा प्रोत्साहन म्हणून अनुदान देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच हा कार्यक्रम घेण्यासाठी राज्यातील 'ब' वर्ग नगरपालिकांना खालील वित्तीय आकृतीबंध विहित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	'ब' वर्ग नगरपालिका	शासकीय अनुदान	कर्ज	लोकवर्गणी (नागरी संस्थेचा सहभाग)
१	पाणी लेखा परीक्षण, उर्जा लेखापरीक्षण, पाणी गळती तपासणी व उर्जा संवर्धन	७५%	२५ %	
२	योजनेचा पुनर्वसन कार्यक्रम	४० %	५०%	१० %

- ३) हा कार्यक्रम आता 'ब' वर्ग नगरपालिकांनाही घ्यायचा असल्यामुळे या कार्यक्रमासंबंधीत संदर्भाधीन सर्व मार्गदर्शक सूचना, शासन निर्णय या शासन निर्णयासोबत जोडलेले आहे. तरीसुद्धा या कार्यक्रमाबाबत संबंधित नागरी संस्थाना काही अडचणी आल्या अथवा मार्गदर्शनाची आवश्यकता वाटल्यास तसे त्वरीत शासनास अवगत करावे.
- ४) हा कार्यक्रम घेण्यासाठी शासनाद्वारे वेळोवेळी ज्या मार्गदर्शक सूचना व निर्णय निर्गमित केले ते 'ब' वर्ग नगरपालिकांनाही लागू राहतील.
- ५) या कार्यक्रमांतर्गत अनुदान अनुज्ञेय असलेल्या नागरी संस्थानी हा कार्यक्रम घेण्यासाठी सल्लागाराची विहित पद्धतीने निवड प्रक्रिया करून पाणी लेखापरीक्षण, उर्जा लेखापरीक्षण व पाणी गळती तपासणीची कामे मार्च २००६ पर्यंत पूर्ण करावीत. त्यानंतर योजनेच्या पुनर्वसनाची कामे कोणत्याही परिस्थितीत मार्च २००८ पर्यंत पूर्ण होतील याप्रमाणे कामाचे नियोजन करावे.
- ६) या कार्यक्रमाचा मूळ उद्देश योजनेचे पाणी / उर्जा लेखापरीक्षण करून योजनेत आवश्यक त्या दुरुस्त्या (पुनर्वसन) करून हिशोबवाहय पाण्याचे प्रमाण कमी करणे व विजेवरील खर्च कमी करून योजना स्वयंपूर्ण बनविणे हा आहे. यामुळे निश्चितच स्वोदातून उचललेले पाणी व ग्राहकांना वितरीत केलेल्या पाण्यामध्ये तूट कमी होवून नागरीकांना पाणी पुरवठ्यात काही प्रमाणात निश्चितच वाढ होवू शकते. त्यामुळे त्या शहराला लगेच नवीन / वाढीव पाणी पुरवठा योजनेची आवश्यकता भासणार नाही. किंबहुना हा कार्यक्रम घेतल्यामुळे योजना घेण्याचा कालावधी काही प्रमाणात तरी पुढे ढकलता येईल. त्यामुळे यापुढे नवीन/वाढीव नागरी पाणी पुरवठा योजना प्रस्तावित करण्याअगोदर प्रथम अस्तित्वात असलेल्या योजनांचे लेखापरीक्षण करणे बंधनकारक राहील व पाणी लेखापरीक्षण व पुनर्वसन कार्यक्रमांमुळे पाणी पुरवठ्यात झालेल्या / होणाऱ्या वाढीच्या आधारावरच नवीन / वाढीव पाणी पुरवठा योजनेचे आराखडे तयार करून शासनास सादर करावे.
- ७) या कार्यक्रमांतर्गत अनुदानासाठी पात्र असलेल्या बाबी संदर्भाधीन दि.३ नोव्हेंबर, २००१ च्या शासननिर्णयान्वये विहित केलेल्या आहेत. त्यानुसारच संबंधित नागरी संस्थानी आपले प्रस्ताव शासनास सादर करावे.

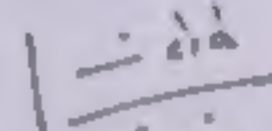

८) या कार्यक्रमासाठी शासकीय अनुदान हे संदर्भाधीन दि.३ नोव्हेंबर, २००१ च्या शासननिर्णयान्वये निश्चित केलेल्या पद्धतीनुसार संबंधीत नागरीसंस्थाना मुक्त करण्यात येईल.

९) हा शासननिर्णय नियोजन विभाग व वित्त विभाग यांच्या सहमतीने व त्यांच्या अनीपचारीक संदर्भ

क्रमांक २७७/२००१/छाय - ३, दिनांक ८/७/२००१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ल.गो.ढोके)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, यांचे खाजगी सचिव
- ५) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ६) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ७) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ८) मुख्याधिकारी, 'अ' आणि 'ब' वर्ग नगरपालिका
- ९) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, नरिमन पॉइंट, मुंबई-२१.
- १०) वित्तीय सहाय्यार व मुख्य लेखा अधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, नवी मुंबई
- ११) महालेखापाल, (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- १२) महालेखापाल, (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- १३) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
- १५) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई.
- पुणे/अमरावती/नागपूर/नाशिक/औरंगाबाद
- १६) संचालक, नगर पालिका प्रशासन, मुंबई.
- १७) सर्व जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी, तथा अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
- १८) अधिदान लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १९) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
- २०) सर्व मंत्रालयीन विभाग.
- २१) सर्व कार्यासने, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई